45ste jaar. — Nr 39. Zaterdag 2 April 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement:

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^es per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 2 APRIL 1898.

Van alles wat.

De socialisten zitten in den angst. 't Is M. de minister Schollaert, die hiertoe heeft aanleiding gegeven, door de Kamer te doen beslissen dat de kiezingen twee maanden vroeger zullen plaats hebben.

Zij zijn woedend die goede apostels zoo woedend zelf- dat zij uitvallen tegen priester Daens, die de oorzaak is dat de datum, ingeschreven in de kieswet, veranderd is.

De ware reden van die groote gramschap der socialisten is, dat door de vaststelling der kiezing op 22 mei er hun geen tijd genoeg overblijft om zich den « werf de la guerre » te verschaffen, anders gezegd, om de collectivistische kassen te vullen, die op het oogenblik ledig, totaal ledig zijn.

Mochten zij er nu maar op rekenen dat de groote kapitalisten, genaamd Deluis-aux, Vandervelde en tutti quanti, aan hunne partij de noodige sommen tot betaling der propaganda zouden voorschieten! Maar neen! zij weten altegoed dat zij van dien kant niets moeten verwachten dan... woorden.

Zij hebben daarom ook al hunne inzamelaars aan het werk gesteld. Maar hoe ieverig deze ook de centen bijeenscharren, vreezen zij toch dat de vervaldag hen zal verrassen.

***

De strijd van 22 mei doet talrijke ballotteeringen voorzien, niet in de vlaamsche provinciën, waar de katholieke meerderheid sterker is dan al de opposities te samen, maar in de waalsche provinciën, waar de verschillende groepen tegen elkander opwegen.

Voor de liberalen is er niets te doen in Limburg en men mag hetzelfde zeggen van Oost-Vlaanderen, alhoewel liberalen en socialisten, te Gent, nog eene opperste poging zullen wagen.

Men zal zich herinneren dat bij de kiezingen van 1894, in dat zelfde arrondissement te Gent, waar drie lijsten waren, de katholieken, bij de eerste stemming, eene zoo groote meerderheid hadden, dat de twee lijsten der oppositie samen slechts 2/3 van het kiezerskorps voor zich hadden.

Indien de gentsche liberalen, zooals gemeld wordt, zich bij de partij van *Vooruit* aansluiten, mag men nog eene ergere neerlaag voor hen voorzien.

Te Bergen, Charleroi en Luik, beweren de socialisten zeker te zijn van bij de eerste stemming gekozen te worden. Daarvoor echter mogen zij in de laatste vier jaren niet zijn achteruit gegaan; tevens is het noodig dat zij steun vinden bij doctrinairen of radikalen.

Te Luik is de tweede voorwaarde reeds vervuld. Socialisten en radikalen zullen strijden met eene gemeenschappelijke lijst. Men geeft hun 67.000 stemmen, waarvan 60.000 socialisten en 7000 radikalen. Men voorziet dat de katholieke lijst op tweeden rang zal komen met 35.000 stemmen en de doctrinaire lijst aan de steert met 30.000 stemmen.

Deze vooruitzichten zijn gesteund op de cijfers van over vier jaar, maar er kan sedert dien tijd eene verplaatsing van stemmen hebben plaats gehad, die de wederzijdsche sterkte der partijen zou wijzigen.

Wat er van zij, 't is waarschijnlijk dat Luik in de macht der socialisten zal blijven, voor wat de vertegenwoordiging in de Kamer betreft.

***

De herkiezing van de doctrinaire senateurs is niet minder waarschijnlijk, omdat, indien de socialisten geen kandidaten hebben voor deze vergadering, toch een gedeelte der hunnen voor de liberalen zal stemmen.

Te Bergen zullen de katholieken strijden voor de eer; een gedeelte van de liberale partij te Bergen schijnt integendeel zeer geneigd zich bij de socialisten aan te sluiten. Aldus zou de oppositie er bij de eerste stemming al hare kandidaten door krijgen.

Te Charleroi schijnt de toestand der katholieken eenigzins beter te zijn. Nochtans schijnt ook daar het laatste woord aan de socialisten te zullen blijven. Opdat het anders weze, zou er eene ballotteering moeten zijn, waarbij de katholieken en liberalen tegen de socialisten zouden stemmen. Deze veronderstelling is noch waarschijnlijk, noch zelfs wenschelijk misschien.

In het landelijk gedeelte van Henegouw, zullen de liberalen pogen Doorzaak en Ath aan de katholieken te ontnemen. Daartegen zullen de katholieken een krachtigen aanval doen in het arrondissement Soignies, waar het liberalism zijn onderga ig bewerkt, door zich in de armen te werpen van het socialism.

In Henegouw hebben de katholieken het verstand gehad van eensgezindheid te blijven en dank aan die eensgezindheid hebben zij bij de werkliê eene vruchtbare propaganda gedaan.

Ik zou willen dat ik 't zelve mocht zeggen van de provincie Luik, maar daar duurt ongelukkiglijk de oneenigheid voort. En deze breht de katholieken niet alleen voorwitgang te doen te Luik, maar zij brengt de veroveringen, die in de naburige arrondissementen gedaan zijn, namelijk te Verviers en Waremme, in gevaar.

Het is hoogtijd dat het vrede wordt tusschen de katholieken en christen democraten; overal waar die twee groepen niet overeenkomen om eene gemeenzame lijst te stemmen, is het de onverbiddelijke tegenstrever onzer principen, hier de doctrinair, daar de socialist, die zal gekozen zijn.

In het arroudissement Hoei, waar de nootlottige verdeeldheid nog niet is doorgedrongen, zijn de conservatieven onophoudelijk vooruitgegaan, en ongetwijfeld zal de aanstaande kiezing dien vooruitgang doen uitschijnen.

***

M. Bara stelt zich niet meer als kandidaat voor in het arrondissement Doornijk.

't Is een bewijs hoe weinig betrouwen hij heeft in de uitkomst van den strijd.

Waar is de tijd, Bara, dat gij als minister van eerediensten meendet uwe neus in de sacristijën te mogen steken en dus de beste plaats bekleedet om het doorluchtig program der doctrine uit te voeren: « De pastoors den duivel aandoen? »

Sic transit! Thans klampt den almachtige Bara zich aan eenen senatorszetel vast, en uit vrees hem te verliezen, doet afstand van den schoonen titel: *Gekozene des volks?*

Welk een val, koster Bara, welk een val!

***

Heer Vandervelde, de socialistische leider, heeft in een intervieuw verklaard dat de socialisten van de zegepraal zeker waren te Bergen, Luik, Charleroi. Te Borgworm stonden de zaken ook goed, alsook te Zoningen en te Verviers.

Blijft nu te zien of die vooruitzichten zich verwezenlijken?

Nemo profeta est in suâ patriâ!

***

De kamer zal binnen kort het regeeringsontwerp op de provinciale kieswet bespreken.

Men kent de hoofdbepalingen van het wetsontwerp; het bepaalt dat de kiezingen voortaan zullen geschieden per vredegerechtskantons; het vermeerdert tot op 8 jaar den duurtijd der mandaten van de provinciale raadsleden; het bepaalt definitief het aantal raadsleden, aan ieder kanton toegekend, en zegt, dat er nevens de titulaire candidaten, eene lijst zal zijn van boventallige candidaten.

De kiezingen zullen dus voortaan alle vier jaar plaats hebben, den derden zondag der maand juni.

De middensectie verzet zich tegen een definitief bepalen van het aantal zetels, aan elk kanton toegekend; alle tien jaar zou dit getal moeten vastgesteld worden, volgens het bevolkingscijfer.

Het kiezen van boventallige leden kan enkel goedkeuring wegdragen, om dat het de koortsige gedeeltelijke kiezingen, in geval van overlijden of ontslag, niet meer noodig maakt.

Katholieke
EN
Grondwettelijke Associatie
VAN HET KANTON LOON.

STANDREGELS.

Algemeene schikkingen.

I. — Er is in het kanton Loon eene maatschappij tot stand gebracht onder den naam van: Bondvereeniging der Katholieke gemeentelijke Associaties van het kanton Loon. Haar zetel is gevestigd te Loon.

II. — De maatschappij heeft voor doel het behoud der Grondslagen onzer Constitutie, en de verdediging der rechten en belangen der Katholieke partij.

Plaatselijke Associaties.

III. — In elke gemeente van het kanton, zal eene Katholieke Associatie tot stand gebracht worden. Deze zal ten minsten 10 leden moeten tellen. Doch het zal toegelaten zijn dat verscheidene gemeenten zich vereenigen, om samen slechts eene Associatie daar te stellen.

IV. — Kunnen van deze plaatselijke Associatie deel maken, al de kiezers der gemeente die Familie, Eigendom en Godsdienst als grondslagen der maatschappij erkennen.

V. — De plaatselijke Associatie is bestuurd door een comiteit van 5 leden. Deze zullen, in hun midden, eenen voorzitter en eenen schrijver-schatbewaarder noemen.

VI. — Het staat de gemeentelijke Associatie vrij van een reglement op te stellen, inhoudende de plaatselijke beschikkingen die zij goedkeurt.

VII. — De gemeentelijke Associatie zal zich bezig houden met het bestuderen van plaatselijke [illegible] der kiezerslisten, de regeling en propaganda der katholieke partij. Zij zal ook wenschen kunnen toezenden tot de kantonale vereeniging.

VIII. — De bestuurraad der plaatselijke Associatie zal de leden dezer bijeenroepen in eene algemeene vergadering, die zal plaats hebben in den loop der maand Januari van het jaar dat de provincie- (en wetgevende) kiezingen plaats hebben, ten einde afgevaardigden aan te duiden die, in den schoot der cantonale Associatie, de gemeentelijke Associatie zullen vertegenwoordigen. Elke gemeentelijke Associatie zal vertegenwoordigd zijn door één afgevaardigde per 10 leden. — Het mandaat der afgevaardigden zal hernieuwd worden bij elke provincie- (of wetgevende) kiezing.

IX. — Binnen de veertien dagen na deze algemeene vergadering, zal de bestuurraad van elke plaatselijke Associatie, aan den voorzitter of schrijver der cantonale Associatie, toezenden:

1° De lijst der leden der plaatselijke Associatie;
2° De lijst der afgevaardigden die volgens het voorafgaand artikel gekozen zijn.

Deze lijsten zullen juist en rechtvaardig verklaard worden en als dusdanig geteekend door de leden van den plaatselijken bestuurraad.

Kantonale Associatie.

X. — De Kantonale Associatie zal gevormd worden door:

1° Al de afgevaardigden die volgens art. 8 gekozen zijn door de gemeentelijke Associaties;
2° De afgevaardigden van andere plaats-lijke maatschappijen of vereenigingen, in verhouding van een afgevaardigde per leden, op voorwaarde:

A. — Dat de leden dezer vereeniging of maatschappij, Familie, Eigendom en Godsdienst eerbiedigen.

B. — Dat zij zich onderwerpen aan de schikkingen der art. 8 en 9 dezer standregels, in wat aangaat de benoeming der afgevaardigden en de vereenigingslijsten der leden en afgevaardigden.

Nochtans, de leden dezer vereenigingen of maatschappijen, die reeds deel zouden maken van eene plaatselijke Associatie, kunnen niet meer voorkomen op de lijst der leden dezer maatschappij, in verhouding der welke de afgevaardigden tot de cantonale Associatie worden aangeduid.

XI. — De kantonale Associatie is bestuurd door een comiteit van 15 leden, die in hun midden eenen voorzitter en eenen schrijver-schatbewaarder zullen aanduiden. Het komiteit zal gekozen worden in algemeene vergadering door de leden der kantonale Associatie; de kiezing zal plaats hebben in geheime stemming en door de enkele meerderheid der stemmen.

Het comiteit zal hernieuwd worden bij elke algemeene vergadering der Kantonale Associatie, bijeengeroepen tot aanduiding der candidaten voor provincie- (en wetgevende) kiezingen. — De uittredende leden kunnen herkozen worden.

XII. — Buiten deze 15 leden van het komiteit, gekozen door de kantonale Associatie, zullen de Eerw. Heer Deken van Loon, de Senator en leden der Kamer van Volksvertegenwoordigers, die het kanton bewonen, alsmede de provinciale Raadsleden van het kanton, van rechtswege deelmaken van het comiteit der cantonale Associatie; de kosten van inrichting en regeling der cantonale Associatie zullen door deze laatste gedragen worden.

XIII. — De kantonale Associatie zal voor zending hebben van zich bezig te houden met de belangen der katholieke partij in het kanton, en namelijk met de aanduiding der candidaten voor provincie- (en wetgevende) kiezingen.

XIV. — Het voorstellen der candidaten voor (Senaat, Kamer en) Provincie-raad, zal gedaan worden aan het comiteit der kantonale Associatie, ten minste 5 dagen voor de zitting, om aan de algemeene vergadering der afgevaardigden te worden voorgedragen.

De candidaten zullen voorgesteld worden door ten minste 25 leden ingeschreven op de lijsten der gemeentelijke Associaties.

De kiezing zal geheim zijn en bij enkele meerderheid gedaan worden, nochtans zal het vrijstaan aan elkeen der afgevaardigden van zijne stemming te doen kennen en te doen aanschrijven in het verslag der zitting.

De gekozene candidaten zullen als candidaten der K. A. van het kanton Loon worden uitgeroepen.

De leden der gemeentelijke en kantonale Ass. verbinden zich om, bij de kiezing, alléen de candidaten der Kantonale Ass. te ondersteunen.

XV. — De Algemeene vergadering der kantonale Ass. tot aanduiding der candidaten, zal ten minste 3 maanden voor de kiezing plaats hebben, [illegible] roepen worden, ten minste 15 dagen vóór den dag tot de vergadering vastgesteld.

XVI. — Aangaande de provincie-kiezingen, zullen de candidaten, voor de stemming, en op straf van hunne candidatuur onmiddelijk te zien verwerpen, in de Algemeene vergadering, de plechtige eerbelofte afleggen, van de beslissing der kantonale Ass. te eerbiedigen en hunne candidatuur terug te trekken, zoo zij de meerderheid der stemmen niet bekomen.

XVII. — Indien de uittredende candidaten allen de hernieuwing van hun mandaat aanvaarden, zal er overgegaan worden tot den poll door eene enkele stemming.

Indien een of meer zetels open vallen, zal er tot eene dubbele stemming worden overgegaan, te weten: de eerste voor de uittredende candidaten die de hernieuwing van hun mandaat aanvaarden; de tweede voor de nieuwe candidaten die de openstaande zetels verlangen.

XVIII. — Het comiteit der cantonale Associatie zal de hand houden aan de benoeming, ten behoorlijke tijde, der afgevaardigden; het zal opgepast tijdstip de cantonale Ass. bijeenroepen, de lijst der candidaten ontvangen, de kiezing schikken, het kiezingswerk en de propaganda richten, de uitvoering der statuten leiden en beslissen in onvoorziene gevallen.

XIX. — De schrijver der cantonale Ass. zal zorg dragen dat de lijsten der leden der plaatsel. Ass. en der afgevaardigden hem bij tijds ter hand gesteld worden volgens art. IX.

Hij zal deze lijsten, ten zijnen huize, tot de beschikking stellen van alle katholieken des kantons.

XX. — In geval van gedeeltelijke kiezing, zal de cantonale Ass. gevormd zijn door de afgevaardigden die door de gemeentelijke Assoc. bij de laatste gewone kiezing, aangeduid geweest zijn; het comiteit der kantonale Ass. zal in dat geval al de tijdstippen hierboven aangeduid kunnen verminderen en al de maatregelen nemen die door de omstandigheden vereischt zijn.

XXI. — Er zal een register gehouden worden, inhoudende de verslagen der zittingen van het comiteit en de algemeene vergadering der cantonale Ass.

XXII. — Geene wijziging zal mogen worden toegebracht aan de tegenwoordige standregels, tenzij door de algemeene vergadering der kantonale Ass. ten dien einde samengeroepen, en door de meerderheid der ¾ van de stemmen der tegenwoordige leden.

De bovenstaande standregelen zijn aan de algemeene Vergadering der Katholieken van het kanton Loon aangeboden en, met eenparigheid van stemmen, in den Katholieken Kring te Loon, den 23 Maart, aangenomen geworden.

Voor het voorloopig Comiteit:

MM. Graaf DE BORCHGRAVE D'ALTENA, Senator.
Ridder DE BORMAN, Bestendige Afgevaardigde.
CAMILLE DESMAISIÈRES, Volksvertegenwoordiger.
Graaf ADOLPHE DE BORCHGRAVE D'ALTENA, Provincie Raadslid.
FLORENT DEPLOIGE, Advokaat, id.
ARTHUR HAYEN, id.

Wetgevende kiezingen

Verleden zondag, hebben wij te Tongeren en te Borgloon socialistische preeken gehad. De rooden zullen zich niet roemen over den bijval dien zij, in ons arrondissement, genoten hebben. Te Borgloon werden zij uitgelloten; te Tongeren voerden zij het woord voor ledige stoelen.

Indien de socialistische veldtocht op zulke erbarmelijke wijze voortgezet wordt, kunnen wij de roode candidaten, die onze achtbare uittredende catholieke volksvertegenwoordigers willen bevechten, verzekeren dat het niet eene nederlaag is die hen verwacht, maar wel eene verplettering, zonder voorbeeld in België.

En wij verwachten niet minder van de kiezers uit ons arrondissement.

De kiezers van het arrondissement Tongeren zijn overtuigde mannen, en zoowel aan hun christen geloof als aan hun vaderland en hunne vrije instellingen gehecht. Het is voorzeker niet bij hen dat de socialistische propaganda weerklank zal vinden.

Zij willen niet hooren van die gevaarlijke nieuwigheidsvoorders, de hardnekkigste vijanden van Godsdienst, Familie en Eigendom, de bewonderaars der bloedige Commune van Parijs.

Vereenigd gelijk zij het zijn, bezield met de integen katholieken van het arrondissement Tongeren een onverwinbaar en onverdelbaar leger uitmaken, dat ten harte zal nemen, tegen welke andere candidaturen het ook moge zijn, die van onze achtbare uitgaande senator en volksvertegenwoordigers te doen zegevieren, welke zijn:

Voor den Senaat:

Graaf de Borchgrave d'Altena.

Voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers:

MM. Camille Desmaisières en **Jozef Indeken.**

In de laatste zitting van den **gemeenteraad**, heeft M. Delvoie een merkwaardig verslag medegedeeld over de inrichting eener waterleiding in onze stad. Wij zullen later op dit belangrijk punt terug komen.

Al de punten, die op de dagorde stonden, werden aangenomen.

M. Jozef Lennis werd, met eenparigheid van stemmen, onderwijzer bij de jongensschool benoemd, in vervanging van M. Van Mal, tot een ander ambt geroepen. Proficiat!

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

VOLKSBOND ST-MATERNUS. — Zondag 3 April, om 8 uren 's avonds, zal een schoon *Concert* gegeven worden door Koormaatschappij St-Cecilia, en eene VOORDRACHT gevolgd van eene TOMBOLA in de Maatschappij plaats hebben.

Al de leden zijn er met hunne familie op uitgenoodigd.

De **Militieraad** van het arrondissement Tongeren zal zijne twerde zittijd openen aanstaande maandag 4 April. De lotelingen die recht op vrijstelling menen te hebben, kunnen zich aanbieden op de volgende dagen:

Maandag 4 April die der kantons Cortessem en Loon; Dinsdag 5 April, die der kantons Tongeren en Ruckelingen; die der kantons Bilzen, Veldwezelt en Reckheim, op woensdag 6 April.

De zittingen voor alle militie-kantons zullen plaats hebben op het stadhuis te Tongeren, elken dag om 10 ure 's morgens.

Belastingen. — Zijn benoemd als ontvangers der belastingen, en accijnsen:

Te Tervueren, M. Coirbay, thans ontvanger der derzelfde imposten te Mopertingen.

Te Thienen, M. Simonard, thans ontvanger der rechtstreekshe belastingen, douanen en accijnsen te Smeermaes.

Ontslag. — Een koninklijk besluit van den 26 Maart, aanvaart het ontslag aangeboden door M. Cajot van zijn ambt van burgemeester der gemeente Velm.

De samenwerkende maatschappijen « *l'Union Initiée* » van Eben-Emael en « *l'Avenir* » van Lanaye, zijn gemachtigd om, onder zekere voorwaarden, eene fabriek van beton op te richten, de eerste op 28 0 meters, de tweede op 500 meters afstand van de grens.

Wellen. — Den 4 Februari laatsleden, werd de genaamde Herman Robyns, die denzelfden dag in den echt met Josephina Moors getreden was, toevallig gedood ten gevolge van een schot gelost door eenen zekeren Peter Goffings.

Deze laatste is donderdag voor de boetstraffelijke rechtbank van Tongeren verschenen. Hij was beticht van doodslag door onvoorzichtigheid.

Hij werd veroordeeld tot eene boete van 100 franken, tot de kosten en tot de betaling aan de burgerlijke partij, vertegenwoordigd door M. den Advokaat Florent Deploige, van eene som van fr. 5500. De duur van den lijfsdwang, in geval van niet betaling, werd op 4 maanden vastgesteld.

Men schrijft ons uit **Loon:**

« In hare algemeene vergadering van 26e Maart, heeft de wielrijders-club « **LOOZ-VÉLO** » besloten, op zondag 26 Juni aanstaande, groote fersten in te richten ter gelegenheid der plechtige inhuldiging van haar prachtig trosvaandel.

Dit kostbaar geschenk werd dezen Club vereerd door zijnen verkiezenden Eerevoorzitter, den achtbaren advokaat Florent Deploige, provincial Raadslid. « *LOOZ-VÉLO* » noodigt hare zustermaatschappijen van heinde en verre uit aan deze luisterrijke fersten deel te nemen. Een gulhartig onthaal zal hen te beurt vallen. Het programma en nadere beschrijvingen der feestelijkheden

Bij den POSTRIJDER van heden behoort een **BIJVOEGSEL.**

Cortessem. — De pogingen om eene Katholieke Associatie voor het arrondissement Tongeren in te richten, beginnen in al de buitergemeenten weerklank en aanhangers te vinden. Als een vuurtje dat stillekens aan, maar zeker voortwerk.

Te Cortessem had zondag eene vergadering plaats, waarop de inwoners uitgenoodigd waren en die dan ook druk bijgewoond werd.

M. de Bernard de Fauconval en de wel eerw. heer Pastoor legden het doel van eene associatie uit. Nu, in dezen tijd van bedreigend socialismus, moet de associatie er zijn.

Het spijt ons, de redevoeringen van beide sprekers niet te hebben. Laat ons zeggen dat zij luidruchtig werden toegejuicht.

En toen richtte men de Associatie in: bijna 400 leden, al de aanwezigen, toekenden onmiddelijk hunne bijtreding.

Met algemeen handzeklap werden M. de Burgemeester, Dr Lathuy, tot voorzitter en M. Bonaventure Buckinx tot secretaris gekozen.

Het is te hopen dat men in de andere dopen van het kanton Loon het voorbeeld van Cortessem volgen zal met dadelijk eene Associatie in te richten.

GEESTELIJKE BENOEMINGEN.

De E. H. Gauthy, pastoor te Florzé, is verplaatst naar Battice.

DE HUT
VAN
ONKEL TOM

16de VERVOLG.

Deze rede, gedeeltelijk zittende, gedeeltelijk op en neêr stappende uitgesproken, met tranen, flikkerende oogen en waanhopige gebaren, was te veel voor het goedhartige, oude mannetjen, tot wien zij gericht werd en die een grooten gelen zakdoek had uitgehaald waarmede hij ijverig zijn gezicht afvaagde.

— Dat de donder hen allen sla! barstte hij eensklaps uit. Heb ik dat niet gezegd, die helsche schavuiten! Ik hoop toch dat ik niet vloek. Wel, ga uw gang, George; ga uw gang. Maar wees voorzichtig, mijn jongen. Schiet niemand dood, George, of... maar gij zoudt beter doen niet te schieten, ten minste ik zou toch niemand raken, weet gij. Waar is uwe vrouw, George? voegde hij er bij, met zenuwachtige onrust opstaande.

— Heêngegaan, mijnheer, heêngegaan met haar kind op den arm. De Heere alleen weet waarheen. Zij is de noordster gaan zoeken, en wanneer wij elkander zullen wederzien, en of wij elkander ooit op de wereld zullen wederzien, kan geen schepsel zeggen.

— Verbazend! Is het mogelijk? Van zulk eene goede familie!

— Goede familiën raken in schulden, en de wetten van ons land veroorlooven haar het kind van de moederborst te verkoopen, om de schulden van den meester te betalen, zegde George met bitterheid.

— Wel, wel, zegde de brave oude man, in zijnen zak zoekende. Ik vrees haast dat ik niet met overleg handel, loop heen, ik wil niet met overleg handelen! vervolgde hij eensklaps. Daar dan, George!

En een rolletje bankbriefjes uit zijne portefeuille nemende, bood hij dat George aan.

— Neen, mijn goede heer! zegde George. Gij hebt al veel voor mij gedaan, en dit zou u in moeilijkheden kunnen brengen. Ik heb geld genoeg hoop ik, om mij zoover te brengen als noodig is.

— Neen, neen. Gij moet, George. Geld is eene groote hulp overal; gij kunt er niet te veel van hebben, als gij het eerlijk krijgt. Neem het, kom aan, neem het, mijn jongen.

— Onder voorwaarde, Mijnheer, dat ik het eens mag teruggeven, neem ik het dan aan, zegde George.

— En nu, George, hoelang zult gij op deze manier reizen? Niet lang of ver, hoop ik. Gij voert het uitmuntend uit; maar het is al te kloek. En die zwarte kerel, wie is hij?

— Een trouwe kerel, die langer dan een jaar geleden naar Canada is gegaan. Hij hoorde, toen hij daar was, dat zijn meester zoo kwaad was over zijn wegloopen, dat hij zijne arme moeder liet geeselen; en hij is dien geheelen weg teruggekomen, om haar te troosten en eene gelegenheid te zoeken om haar weg te krijgen.

— Heeft hij haar gekregen?

— Nog niet. Hij heeft om de plaats rondgezworven, maar nog geene kans gevonden. Ondertusschen gaat hij met mij mede tot in Ohio, om mij daar onder de vrienden te brengen die hem gebolpen hebben, en dan zal hij om haar terug komen.

— Gevaarlijk! zeer gevaarlijk! zegde de oude man.

George richtte zich trotsch op met eenen glimlach van minachting.

De oude heer bekeek hem van het hoofd tot de voeten met zekere onnoozele verwoadering.

— George, er is iets dat u verbazend veranderd heeft, zegde hij. Gij houdt nu het hoofd op en spreekt alsof gij een ander mensch waart geworden.

— Omdat ik nu een vrij man ben, mijnheer, zegde George met trotschheid. Ja, mijnheer, ik heb voor de laatste maal meester tegen iemand gezegd. Ik ben vrij.

— Pas op. Gij zijt nog niet veilig. Gij kunt weder gevat worden.

— Alle menschen zijn vrij en gelijk in het graf, mijnheer Wilson, als het zoover komt, zegde George.

— Ik sta geheel verstomd over uwe vermetelheid, hervatte Wilson. Hier zoo recht naar de naaste herberg te komen.

— Mijnheer Wilson, het is zoo vermetel en de herberg is zoo nabij dat zij er nooit aan zullen denken. Zij zullen mij veel verder opzoeken, en gij zelf zoudt mij niet gekend hebben. De meester van Jim woont niet in dit gezelschap, hij is in deze streken onbekend. Bovendien, hij is opgegeven, niemand zoekt meer naar hem, en mij zal men naar het plakkaat niet aanhouden.

— Maar het merk in uwe hand?

George trok zijn handschoen uit en liet een versch litteeken in zijne hand zien.

— Dat is een aandenken van Mijnheer Harris, zegde hij, veertien dagen geleden kreeg hij in het hoofd om mij dat te geven, omdat hij gelooofde, zegde hij, dat ik wel eens zou beproeven weg te loopen. Het ziet er aardig uit, niet waar? voegde hij er bij, zijn handschoen weder aantrekkende.

— Ik verklaar u, het bloed stolt mij als ik er aan denk, uwe omstandigheden en uw gevaar! zegde M. Wilson.

— Het mijne is al jaarenlang gestold geweest, maar nu is het kokend heet, antwoordde George.

— Wel, mijn goede heer, vervolgde hij na eene poos van stilte, ik zag dat gij mij herkend hadt en ik meende dat ik eens even met u spreken moest, opdat uw verwonderd gezicht mij niet zou doen ontdekken. Ik vertrek morgen vroeg voor den dageraad; en morgen nacht hoop ik veilig in Ohio te slapen. Ik zal bij daglicht reizen, in de beste hotels gaan en mij met de heeren des lands aan tafel zetten. Vaarwel dus, Mijnheer. Als gij hoort dat ik gevat ben, kunt gij ook weten, dat ik dood ben.

George stond daar als eene rots en stak met de houding van eenen vorst zijne hand uit. Het vriendelijke, oude heertje drukte die hartelijk, en na eenige vermaningen tot voorzichtigheid trippelde hij de kamer uit.

George staarde peinzend naar de deur toen zij gesloten werd. Eensklaps scheen hem iets in te vallen. Hij deed een paar haastige schreden, opende de deur weder en zegde:

— Mijnheer Wilson, nog een woordje.

De oude heer kwam weder binnen, George sloot de deur, gelijk te voren en bleef toen een oogenblik besluiteloos staan. Eindelijk zegde hij, als met inspanning:

— Mijnheer Wilson, gij hebt u door uwe manier van handelen met mij een Christen getoond, ik wilde eene laatste daad van christelijke liefde van u vragen.

— Wel, George?

— Wel, mijnheer, wat gij zegt is de waarheid. Ik loop een verschrikkelijk gevaar. Er is op aarde geene levende ziel, die zich om mij bekommert; hij haalde nu zwaar adem en sprak slechts met groote moeite voort: ik zal als een hond weggeschopt en als een hond begraven worden, en een dag later zal niemand meer om mij denken, behalve mijne arme vrouw. Arme ziel! Zij alleen zal om mij treuren. Als gij een middel kondt vinden, mijnheer Wilson, om haar dit spreidje te doen toekomen. Zij gaf het mij eens als een kerstgeschenk, het goede kind. Geef het haar, en zeg dat ik haar tot het laatste toe heb liefgehad. Wilt gij? Zult gij?

— Ja zeker, arme man, antwoordde Wilson met eene van aandoening bevende stem, en nam met tranen in de oogen de spreid aan.

— Zeg haar nog dit eene, hervatte George, het is mijn laatste wensch, dat zij, als zij naar Canada kan komen, daarheen moet gaan. Hier goed harde meesters ook weten mag, hoeveel zij ook van hare woonplaats mag houden, laat zij niet terugkeeren, want slaverij eindigt in ellende. Zeg haar dat zij haar kind als een vrij man moet opvoeden, en dat hij dan niet lijden zal zooals ik heb geleden. Zeg haar dat, mijnheer Wilson; wilt gij?

— Ja, George, ik zal het haar zeggen: maar ik vertrouw dat gij niet sterven zult. Vat moed; gij zijt immers een moedig man. Vertrouw op den Heer. Ik wenschte met al mijn hart dat gij er veilig doorheen waart, hoewel... maar ik wensch het toch.

— Is er een God om op te vertrouwen? zegde George op zulk eenen toon van bittere wanhoop, dat de oude heer er van versteld stond. O, ik heb in mijn leven dingen gezien, die mij deden denken dat er geen God kon zijn. Maar Christenen weten niet hoe die dingen voorkomen. Er is een God voor u, maar is er een voor ons?

— O neen, neen, spreek zoo niet, mijn jongen, zegde de oude man bijna snikkende: denk zoo niet. Er is een God! Rondom Hem zijn wolken en duisternis, maar waarheid en gerechtigheid zijn de grondvesten van Zijnen troon. Er is een God, George, geloof dat, vertrouw op Hem, en ik ben zeker dat Hij u helpen zal. Alles zal te recht komen, zoo niet in dit leven, dan in een ander.

De echte godsvrucht en menschlievendheid van den eenvoudigen ouden man bekleedden hem, toen hij zoo sprak. voor een oogenblik met gezag en waardigheid. George, die in groote gemoedsbeweging de kamer op en neer stapte, bleef een oogenblik peinzend staan en zegde toen zacht:

— Ik denk u dat gij dit gezegd hebt, mijn goede vriend. Ik zal er aan denken.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

EEN PROEFJE VAN WAT ER IN DEN WETTIGEN HANDEL VOORKOMT.

M. Haley en Tom hotsten op den wagen voort, ieder voor eene poos in zijne eigene gedachten verdiept. Nu is het met de gedachten van twee menschen, die naast elkander zitten, zonderling gesteld. Terwijl zij op dezelfde bank gezeten zijn, dezelfde oogen, ooren, handen en allerlei andere organen hebben, is het verwonderlijk welk een verschil wij in hunne gedachten zullen vinden.

Wat Haley bij voorbeeld betreft, hij dacht het eerst aan Tom's lengte, breedte en sterkte, en voor hoeveel deze verkocht zou kunnen worden, als hij yet en in goeden staat gehouden werd tot hij aan de markt kwam. Hij dacht hoe hij een troep bijeen zou brengen, hij dacht aan de waarde van zekere mannen, vrouwen en kinderen, waaruit die troep bestaan zou, en andere handelszaken. Daarna dacht hij aan zich zelven en hoe menschelijk hij was, daar, terwijl anderen hunne negers aan handen en voeten boeiden, hij Tom alleen boeiende aan de beenen deed en zijne handen vrijliet zoolang hij zich wel gedroeg; en dan zuchtte hij bij de gedachte hoe ondankbaar de menschen waren, zoodat het zelfs twijfelachtig was of Tom zijne barmhartigheid wel waardeerde. Hij was zoo dikwijls beetgenomen door negers, die hij gunsten had bewezen, dat hij zich verwonderde hoe hij nog zoo goedhartig was gebleven.

Wat Tom aangaat, hij dacht aan eenige woorden uit een oud boek, dat tegenwoordig niet meer in de mode is, maar die hem gedurig in het hoofd kwamen. Zij waren de volgende: « Wij hebben hier geene blijvende stad, maar wij zoeken de toekomende. Daarom schaamt zich God hunner niet om hun God genaamd te worden, want Hij heeft hun eene stad bereid. » Deze woorden uit een oud boek, voornamelijk door onkundige en ongeleerde mannen geschreven, hebben door alle tijden heen eene zonderlinge macht uitgeoefend over het gemoed van arme, eenvoudige lieden zooals Tom. Zij brengen hunne ziel tot in hare diepste diepte in beweging en wekken, als met trompetgeschal, moed, kracht en geestdrift op, waar te voren niets anders dan wanhoop was.

Haley haalde eenige dagbladen uit zijnen zak en begon met aandacht de aankondigingen na te zien. Hij was geen zeer vlot lezer en had dus de gewoonte om in eene soort van recitatief halfoverluid te lezen, als wilde hij zijne ooren laten oordeelen of zijne oogen het recht begrepen. Op dezen toon las hij het volgende:

« Verkoop bij executie. Negers. Volgens machtiging van het Hof zullen op dinsdag, 29 Februari, voor de deur van het raadhuis, in de stad Washington, Kentucky, verkocht worden de volgende negers: Hagar, oud 60; John, oud 30; Ben, oud 21; Saul, oud 25; Albert, oud 14. Te verkoopen ten voordeele van de crediteuren en erfgenamen in den boedel van Jesse Blutchford.

SAMUEL MORRIS EN THOMAS PLINT,
executeuren. »

— Daar moet ik naar kijken, zegde Haley tegen Tom, uit gebrek aan iemand anders om tegen te spreken. Gij moet weten, ik zal een mooien troep bijeenbrengen om met u mede te nemen, Tom; dat zal het gezellig en plezierig maken, zulk goed gezelschap, hé? Wij moeten eerst recht naar Washington; daar zal ik u den in de gevangenis plakken, terwijl ik zaken ga doen.

(Wordt voortgezet).